

SELVITYS VEHKALAHDEN TAMMION VÄSTÄRIN RÖYKKIÖHAUDAN JA VEHKALAHDEN KUORSALON PÖRSTINGIN MAHDOLLISEN RÖYKKIÖHAUDAN KAIVAUKSISTA KESÄLLÄ 1993; JATKOTUTKIMUKSEN TARVE

Kymenlaakson maakuntamuseo/Timo Miettinen

Kymenlaakson maakuntamuseon röykkiöhautaprojektin yhtenä kohteena kesällä 1993 oli Vehkalahten Tammion Västärin saaresta syksyllä 1992 löytynyt röykkiöhauta (Vehkalahti 59. Västäri). Paikalla tehtiin tutkimuksia allekirjoittaneen johdolla 1.6.-16.6.1993. Kaivaustyö jäi syistä, joita selvitetään seuraavassa, kesken ja työ on tarkoitus saattaa loppuun heti seuraavan vuoden kaivauskauden alussa, toukokuussa 1994.

Västärin hauta herätti etukäteen erityistä mielenkiintoa sikäli, että se on korkeusasemaltaan alin - vain 6,5 m.m.p.y. - tähän mennessä Kymenlaakson rannikkoalueelta löytyneistä röykkiöistä. Tämä viittasi rautakauden loppupuolelle sijoittuvaan ikäasemaan, mikä olettamus vahvistuikin kaivauslöytöjen perusteella. Röykkiön keskeltä löytyneet kuutisenkymmentä palaneen luukamman katkelmaa edustavat skandinaavis-tyyppistä kolmiosaista piirtokoristeista luukampaa, joka ajoittuu viikinkiajalle. Muista löydöistä mainittakoon pronssisormuksen puolikas, 12 katkottujen ja tulenpidon tuhoamien pronssikorujen katkelmaa, 2 onttoa pronssihelmeä, kompakti pronssipallo ja rautaveitsen katkalma. Palanutta luuta löytyi pääosin röykkiön keskialueelta.

Röykkiöstä ehdittiin tutkia vain sen keskiosa, siis hieman epämääräisen halkaisijaltaan 2,5 metrisen reunakehän sisällä oleva alue. Tämä johtuu siitä, että ensimmäisten kammanfragmenttien löydyttyä jouduttiin työskentelyä hidastamaan ja tarkkuutta täsmentämään äärimmilleen, jotta mahdollisimman paljon ajoittavan esineen osia olisi saatu talteen. Tässä onnistuttiinkin kohtalaisen hyvin; rapsuttelemalla hiekansekaista multaa terävillä puutikuilla ja atuloilla kertyi mm. pelkkiä kammanpiikkejä 18 kpl.

Röykkiö keskiosa suljettiin väliaikaisesti seuraavana kesänä tapahtuvaa röykkiön laitaosien tutkimusta varten; reunakehän kivet merkittiin tunnistamisen helpottamiseksi keltavärillä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä pyöreän täytekiveyksen ulokkeisiin, jotka jostain syystä näyttävät noudattavan pääilmansuuntia; on pyrittävä selvittämään, onko niiden kohdalla kyse myöhemmistä osahautauksista. Röykkiön keskustan hiilialue näytti myös jatkuvan ainakin röykkiön koilliselle sektorilla reunakehän ulkopuolelle. On myös selvitetävä, löytyykö palanutta luuta reunakehän ulkopuoliselta alueelta.

Västärin röykkiön tutkimustilanteesta on neuvoteltu museoviraston kanssa (Huurre/Miettinen) ja todettu, ettei yhdestä röykkiöstä kannata laatia kahta kaivauskertomusta; raportti karttoineen ja valokuviineen laaditaan vasta kokonaistutkimuksen jälkeen ja mahdolliset uudet löydöt luetteloidaan aikaisempien löytöjen (KM 28177) yhteyteen.

Kesäksi 1993 oli pyydetty tutkimuslupa myös Vehkalahden Kuorsalon Pörstingin saarella sijaitsevan mahdollisen röykkiöhaudan kaivausta varten vaikka olikin epävarmaa, voidaanko ko. kaivausta toteuttaa työvoimaongelmien vuoksi; luvan anomisvaiheessa ei asiasta ollut vielä varmistunutta kuvaa. Västärin kaivauksen osoittauduttua odotettua vaativammaksi ja aikaavievemmäksi ja työvoimatilanteen heikoksi kävi ilmi, että Pörstingin röykkiön kohdalla ei ehditty tehdä muuta kuin raivata kasvillisuutta röykkiön päältä ja ympäriltä ja vaaita sen korkeus merenpinnasta; ko. röykkiö on vain 4,5 m:n korkeudella merenpinnasta. Näin ollen varsinainen kaivaustutkimus jäi vuodelle 1994, jolloin on tarkoitus Västärin haudan loppuunkaivamisen ohella selvittää Pörstingin röykkiön tarkempi luonne, se, onko kyse keskiaikaisesta kummelistä vai epätavallisen myöhään historiallisen ajan alkuun saakka jatkuneesta röykkiöhautaperinteestä.

Kotkassa 20.3.1994

Timo Miettinen

Kymenlaakson maakuntamuseo